

LO TEATRO CATALÁ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT
DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,
Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

Director: D. Joan Brú Sanclement

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1.00 pesseta trimestre.
Fora. 1.50 » »

ULTRAMAR

{ Semestre. . . 7 pessetas
{ Un any. . . . 12 » »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . . 10 céntims
Id. atrassat. 15 »

NOSTRE GRABAT

Lo talent y la modestia son dos qualitats que no s' veuhen sempre unidas en los artistas de teatro.

Pero n' hi ha que las posseheixen juntas, y en aquest cas lo públich sap apreciarlas degudament, tenint en més estima 'l mérit de qui té la sort de reunir las, de lo que li tindria sense semblant circumstancia.

Nosaltres avuy, ab la publicació del grabat, venim també á corroborar lo que dihem; perque la lámina que publiquem, es lo retrato de una de las tiples d' ópera italiana que en tots los teatros en que se ha fet sentir, ha posat de relleu mes que moltas altras, las expressadas qualitats de modestia y de talent, que hi han conquistat aplauso unánim, aixi

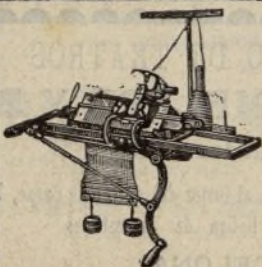
ELISA DE SANCTIS

dels inteligents com dels profans.

En efecte; senzilla y sense pretensions va fer son debut fa ja anys en Barcelona la Srta. Elisa De Sanctis, qu' es la artista de qui parlem; y desd' aquell vespre los filarmónichs van descobrir en ella una exquisida escola, una bonica veu, un coneixement cabal de la música y unas maneras distingidas, lo que, junt á la bona interpretació artística dels personatjes, va crearli en poch temps gran número de partidaris que ab agrado lissentian, tant *La Traviata*, *Lucia*, *Linda*, *Fra Diavolo* y altras operas d' aquesta classe, com *Il Trovatore* y algunas més del género dramátich, que per la De Sanctis eran igualment camp ahont feya sempre cullita de merescuts aplausos.

J. P.

VICTORIA

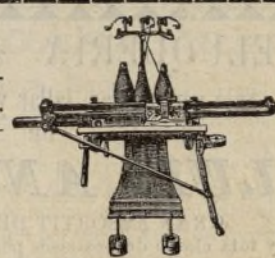

¡VICTORIA!

Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S' hi fan mitjas, calcetins, camisetas, y demás géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis. Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

Notas catalanistas

Sempre que una escola, agrupació ó partit polítich dóna un nou pas envers la realització de sos ideals, es de rigor que dit pas sia aconsellat per la conveniencia y per la oportunitat: may déu ferho impulsat únicament per l'afany de móurers y aparentar més vida de la que realment té; puig en tal cas sas funcions serán consideradas com de pur entreteniment, resultant perjudicials á n'ell mateix y no logrant altre objecte que 'l dur la rialla als llabis dels adversaris y la pena al cor dels amichs.

En aquesta situació 's troba en los moments presents la fracció perturbadora del regionalisme catalá, y condol nos fá véurer de la manera com vol aparentar que 's robusteix creant una unió mentida é intentant reunir una Assamblea quina obertura ha sigut de nou aplassada pera Novembre, essent aquest, si mal no recordem, lo quart aplassament.

Tots los catalanistas saben bé com en virtut de conjunció entre l'orgull y la enveja, nasqué en l'any 1887 la societat anomenada «Lliga de Catalunya», societat en la que trobaren estada á propòsit, en virtut de circumstancias locals y especials, bon número de personos que may havían sigut catalanistas ni ho son encara, y bon número d'altras que compregueren era llavors l'hora de ferir fundament al regionalisme, donant forsa á la nova societat.

Los fundadors veyan bè la classe d'elements que en sa nau embarcaban; pero en alas de la realització d'una venjansa, no tingueren cap escrúpul en aceptarlas, puig que per ells tot, tot era lícit, ab tal que s' enfonzés pera sempre lo Centre Catalá, donchs eran molts los pecats de que l'acusaban.

Mes lo Centre Catalá era l'autor, lo creador del renaixement polítich de Catalunya; era, si val la paraula, l'implantador en Espanya del modern regionalisme, y aixó no podían pas desferho los turbulents sectaris de «La Renaixensa».

¿Qué fer á fi d'aparentar vida y treball? Mórers en totas direccions; produhir molta fressay poca endressa, y mirar si ab aquest sistema enlluhernaban als catalanistas de fóra la capital, cosa no gaire difícil de lograr gracias al descuyt en que lo Centre Catalá tingué á sas sucursals en 1885 y 1886, ocupat per una part en la realització dels valiosos treballs que elaborá en aquella época y per altra en lliurar en son interior continuada lluyta ab la mateixa familia que 's decidí á fundar La Lliga, tant prompte va trobar un protector decidit.

Convingué luego fixar punts de mira, y no podent abarcarne de nous, copiaren alguna cosa de lo que havían sentit, y vestintho ab túnica

rublerta d'arcaismes, donaren á llum son Missatge, obra que escamparen ab Lombo sens igual, y que fou del agrado de tots los enemichs de válua ab que lo catalanisme conta.

Desde l'escició fins al any prop passat, lo Centre Catalá poch havia fet pera imprimir vol y direcció al regionalisme en nostra terra, convensut de que la divisió, no solsament minva las forsas, sino que treu autoritat y esmortueix l'entusiasme y la fé, al véurer que s'ha de combátrer ab més duresa ab los que 's diuen defensors del mateixos principis, que ab los decidits adalits del centralizador unitarisme. Pero va acordar son Consell general fer concretació de la doctrina política feta desde sa cátedra fins aquell día y publicarne una edició numerosa pera que fós profusament repartida luego de ser suficientment discutida de nou y aceptada com á Programa del catalanisme; acte que revesteix suma importancia per sa tendencia á la unió ab tots los elements que avuy ja reconeixen la poca abtitud dels manegadors dels Jochs Florals pera dirigir un moviment de reivindicacions políticas.

De prevéurer era la bellugadissa del bando dissident, una vegada eixit lo dit Programa, y no poguent combátrél en sa forma ni en son fondo, han tingut de inventar alguna cosa á fi d'anar tirant y aguantar algun temps lo avuy ja ruínós estat en que son ascendent moral se troba. Y sa invenció es la predita Unió catalanista, y lo nou treball que posan al devant del Programa del catalanisme tácitamente acceptat fins per ells mateixos, es un projecte de Constitució regional catalana, qual treball no 'ns ha sigut dable llegir y que opinem cap falta feya, tota vegada que 'l baixar de las bases angulars, dels verdaders punts cardinals de programa, á lo que pot y déu detallarse en una Constitució, podria dur desavinensas sérias entre 'ls catalanistas, donada la amplitud ab que la idea regional es acullida baix nostra bandera.

Exposats los móvils qu'han induhit á inventar la Unió, lo Congrés y la Constitució, entrarem en un próxim article á examinar la conveniencia, la oportunitat y la utilitat que pot portar al catalanisme si se segueix endevant en lo propòsit de discutir constitucions, lo qual es seguir las petjadas de partits anatematisats per «La Renaixensa», més que per cap altre, y nosaltres opinem que lo catalanisme ó regionalisme es una forma més perfectament federal que la sostinguda per lo partit republicá espanyol, no debent, per lo tant, imitarlo en fer parodias de votació de constitucions.

J. BRÚ.

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

CONSTRUCCIÓ DE TEATROS

SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

er informes y detalls, dirjirse al fuster del carrer de Caspe, 75,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

Certamen Teatral Catalanista

BASES

Per haver estat insuficient la tirada del número anterior, las reproduhim á continuació:

1.ª S' ofereixen dos premis: un de 250 pessetas y diploma d'honor, al autor de la obra en tres ó més actes que, á parer del Jurat, siga superior á las demás que s' presentin; y un de 100 pessetas y també diploma honorífich, que s' adjudicará al que sia autor de la producció en un ó dos actes, mellor que las altres d'igual classe, segons lo mateix Jurat.

2.ª Las obras han de ser originals, no conegudas, y d' arguments basats en fets ó assumptos purament catalans. La de tres ó més actes ha de ser drama históric ú obra de costums contemporáneas.

3.ª Es indiferent qu' estiguin escrites en vers ó en prosa.

4.ª Los que vulguin péndrer part en lo Certamen, remetrán baix plech clós, además d' un exemplar de la producció que presentin, una candidatura ab los noms y apellidos de cinch personas conegudas com á literats ó poetas, á qui designin pera individuos del Jurat. Dit plech ostentará un lema igual al de un segon plech lateral que l'acompanyi y que contindrà lo nom del autor de la producció.

5.ª Quedan excluits los pseudónims y 'ls noms en anagrama.

6.ª Lo Jurat se compondrá de 9 personas, y 'l constituirán: un director de cada un dels dos teatros catalans, un periodista en representació dels diaris locals, un altre pe 'ls periódichs catalans que s' publican en Barcelona, los tres literats ó poetas quals noms figurin en major número de plechs remesos y 'l Director y un redactor d' aquet setmanari.

7.ª Pera la designació dels dos periodistas y dels dos directores d'escena, aquesta Direcció farà en lo temps oportú las invitacions corresponents á las empresas periodísticas y teatrals. Si alguna de las personas á qui correspongui formar part del Jurat no acceptés lo nomenbrament, será substituïda per las que després de las tres nomenbradas, segueixin figurant en major número de propostes.

8.ª Fins á 31 de Desembre pròxim, s' admetrán obras en nostra Administració (Aribau, 93, 3.er, 1.ª.) pera obter al premis oferts.

9.ª En lo primer número de LO TEATRO CATALÁ del mes de Janer propvinent, se publicarà la constitució del Jurat, y en lo primer del mes de Febrer següent lo fallo qu' aquest hagi donat sobre 'l mérit de las obras examinadas.

10. Aquet periódich organitzarà una funció extraordinaria de gala, en un dels principals teatros, pera fer representar la obra ó las obras premiadas, invitant las Autoritats al espectacle. En dita funció, acabada la representació de cada obra, se publicarà en l' escenari lo nom del autor respectiu.

11. Als vuyt dias d' aquesta funció, se celebrarà una vetllada literaria, dedicada á nostres suscriptors y en honor dels autors de las obras premiadas, fentlos hi entrega dels premis. A aqueixa vetllada únicament hi tindran entrada los suscriptors actuals á LO TEATRO CATALÁ que continuin en aquella fetxa, las personas que s' hi suscriguin durant lo mes corrent, y las familias de Tns y d' altres.

12. Aquet periódich tindrà 'l dret de cobrar los de representació de las obras premiadas, á contar del estreno, durant un any y un dia; pero abonará als autors la meytat del producte de lo que cobri per tal concepte. També se reserva 'l dret d' imprimir las obras, en qual cas entregará 25 exemplars de la producció que imprimi,

meixi, al autor d' ella. Si no fa ús d' aquest dret als 30 dias del estreno, l' autor ó 'ls autors podran imprimirla pe 'l seu compte.

13. Los autors que resultin premiats (quals noms no se sabrán fins després de la representació que s' organisi), desde 'l moment en que presentarán l' obra, s' entendrá qu' autorisan al director que la posi en escena, pera alleujerir, d' acort ab lo Jurat, lo que, en vista dels ensaigs, se cregués que pot fer pesada la representació.

14. Lo Jurat nomenbrará d' entre sos individuos un President, un vis-president y un secretari. Pera reunir-se, haurá de tenir majoria d' individuos, y 'ls acorts serán presos, quant no per unanimitat, per majoria dels concurrents á cada reunió.

15. Los exemplars d' obras no premiadas serán retornats als que s' presentin á reclamarlas, si entregan lo resguart que s' haurá donat lo dia de la presentació.

16. Si algun dels escriptors designats pera formar part del Jurat hagués presentat obra al Certamen, deurá manifestarho y retirar l' obra y 'l plech del lema, ó, sens dir quina es la producció, retirar-se ell del Jurat.

Barcelona 1.er d' Octubre de 1891.

Lo Director de LO TEATRO CATALÁ,
periódich organizador del Certamen
JOAN BRÚ SANCLEMENT.

P. A. de la Redacció,
lo Secretari,
JOAN PERELLÓ Y ORTEGA.

Intimas. (*)

Sr. D. A. de la Florida.

Benvolgut amic: tinch que demanarli un milló de dispensas pe 'l llarch temps que l' he fet esperar á rébrer la segona de mas *Intimas*. Pero no es culpa meva qu' aixis haji succehit: forsa major, una bronquitis que m'ha tingut dos setmanas al llit, m' ha obligat á estar lluny de las quartillas y la ploma, privantme del gust de comunicarli mas ideas. Restablert ja, la primera cosa que faig es donar compliment á la promesa feta en ma anterior. Per lo tant, demanada, donchs, la dispensa, continuaré ma relació que en ma primera vaig deixar interrompuda.

Donchs, com deya: si 'ls Srs. Masriera, Gay, Lapeyra y demás, no pogueren portar á bon terme la idea que 'ls animaba de unir los elements que estaban dispersats dintre la Barcelona musical, ja sia per la seva poca significació artistica, ja sia per no véurers secundats per personalitats de válua dintre la música, ¿perqué lo president actual de la Associació Musical de Barcelona ha fet, poch més poch menys, lo mateix que haviam fet los anteriors? En aquest punt tancaba jo una carta publicada en LO TEATRO CATALÁ del 10 de Setembre pròxim passat.

Los que fundaren la Associació no pogueren realisar son pensament en tota la integritat, sent la base principal lo fer desaparéixer certas rencillas, antipatias ó agrávis nascuts, sens dupte, per la diferenta escola musical en que cada hù milita, per

(*) Véjis lo número 45.

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer de Vidre, 2. quart, Barceona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

FÉLIX CARRERAS

21, Riera Baixa, 21

Unich representant de la acreditada Casa Biragli de Milán. Especialitat en corassas y armaduras complertas. Gran assortit de cinturons, diademas y altras joyas, en diferents metall propis pera vestuari de teatro.

Se lloga y se serveix per temporadas complertas mediant contracta, encare que siga per obras de gran espectacle.

PREUS SUMAMENT MÓDICHS

falta'ls l' autoritat que dona la possessió de 'ls coneixements musicals que ells no tenian pera atreure y unir á aquelles personalitats qu'estan separadas per petites causes de procediment. ¿Perqué no ho ha fet lo Sr. Rodriguez Alcántara en lo llarch temps reglamentari que fa ocupa la presidencia de dita Associació? ¿Ha trobat, potsé, obstacles en la Junta Directiva á algún projecte presentat que hagi tendit á semblant fi? Que jo sápig, amich de la Florida, no; y encara més: que jo recordi, no projecte, si no que ni ha indicat la mes petita idea que á aquest fi 's dirijis.

Y 's compren divinament: sols domina la celebració de concerts per poguer fer exhibicions y lograr d' eixa manera un nom, una celebritat que després resulta de quincalla. Y no pot ser d' altre modo ni pot obehir l' actual president á altra idea. Perque si á en Masriera li sobraba la bona fé y l' entusiasme (fé y entusiasme nascut per la diafanitat y puresa de intencions, que bè ho va demostrar en sos actes com á president de la Associació) y li mancaba l' autoritat de que he fet mèrit mes amunt, á n' en Rodriguez li mancan la fé, l' entusiasme y l' autoritat de *mestre compositor* pera poder fer lo que vosté, jo y la major part de músichs desitjem. Perque si 'ls presidents anteriors al crítich de «La Renaixensa» no tenian autoritat per manca'ls la base, que son obras ab las quals quedin sentadas sa reputació y sa maestría d' una manera sólida, en Rodriguez no pot tenir, mes ben dit, no té autoritat perque no 'ns ha demostrat re en sas obras, que vosté diu son dugas, una romanza sense paraulas y la ja célebre (¿) *Marxa heroica*, y que pera mí son tres, perque á mes de las que veste diu hi ha una Berceuse tan original que sembla arrencada de las mans de Ifaendel, de tal modo que fins hi ha qui diu, devant de aquesta composició, lo del cantar castellà:

Sacristan que vende cera
y no tiene colmenar..... etc.

Aquí tinch que fer una aclaració que, pe'l fi que vosté desitja sapiguer y jo dir, nos apartará un poch del desarrollo del plan.

Llejint un dia lo Sr. Rodriguez un de 'ls seus primers valents articles publicats, fa ja temps en aquest mateix setmanari, digué, poch mes poch menos, las següents paraulas:—Bé; aquest Armando diu que sols ne coneix dugas, quant, si á màvè, n'ha tocat més de *cinchcentas* de mèvas éll mateix.—

Sols jo, estimat amich, de los allí presents, me vaig posar á riurer. ¡Cinchcentas composicions en Rodriguez Alcántara! Al dia següent vaig dedicarlo á adquirir datos y noticias respecte aquestas composicions que vosté, amich Armando, potsé ha tocat, y ningú, ningú va dármen rahó. Y aixó que vaig comensar la peregrinació en un vehi que tot just toca las primeras llissons del método d' Iferz, y vaig acabar en un *soi dissant* concertista de piano. Pero no 'm vaig desanimar per aquest fracás, no: testarut per sapiguer lo escrit por vosté y lo dit per ell, me 'n vaig anar á casa de un dels més antichs y reputats editors de música, pera acabar ab la edició dat lo cas de tenir alguna obra, y, ¿perqué no dirho?—allí me van dir que en prou feynas personalment lo coneixian. Prosseguí en tots los magatsems de música,—s' entent d' aquesta

ciutat—ma tasca inquisitorial en busca delas ditxosas y per lo vist molt amagadas *cinchcentas* composicions. Dich e' aquesta ciutat, perque després no resultés que las *cinchcentas* composicions tant anomenadas y tan desconegudas per nosaltres, fóssin més que populars en l' extranger y admirat son sorprendente mèrit.

Vaig visitar l' establiment editorial de don R. Guardia, y allí 'n digueren que sols tenian la Romanza sense paraulas. A casa en J. Ayné ni aquesta romanza tenen.—¿Y donchs?—vaig pensar jo:—¿ahont son aquestas *cinchcentas* composicions que tant omplan la boca del crítich de «La Renaixensa» passant per sabi y erudit en alguns centros ahont assisteix?

¿Será vritat, —vaig seguir pensant,—lo publicat pe'l senyor de la Florida y no ho será lo dit pe'l senyor Rodriguez Alcántara devant de personas de caràcter y representació social? ¿Será aixó la segona edició d' aquelles reformas fetas pe'l mestre Gounod en sa obra monumental *Romeo y Julieta*, (segons dit pe'l senyor Rodriguez, autor de *cinchcentas* composicions), reformas que's donàren á conèixer en la «Academia Nacional de Música» de París l' any 1888 y que jo ab la obra dels reputats crítichs musicals Noël y Stoullig titulada *Anals del teatro y de la Música* corresponents al 1888 li vaig demostrar que sols las havia vistas pintadas en la paret de son quarto de dormir y no en altre lloch? Donchs aixó mateix ha donat per resultat. ¡Paraulas, paraulas y paraulas! com diu Hamlet. Lo erudit va caurer, quedant en en mala posició, per haver ensopegat ab la obra ja citada de Noël y Stoullig, y ara lo sabi ha quedat aplastat per lo pés de las contestacions de las casas editorials de música de aquesta capital.

Per avuy, amich de la Florida, ja n'hi ha prou. L' assumpto dona per fer unas quantas *Intimas* mes. En las successivas li contaré lo que ab molt pesar meu tinch que deixar al tinter per ésser la present ja massa llarga.

Disposi de son verdader amich.

MODEST VIDAL.

Imitació de Becquer

Tornarán á sentirs' las xerradissas
de l' auellada l' auba al despuntar,
y altra volta los nostres dòlsos somnis
així á treurens vindrán.

Pero aquelles goijosas aus que véyam
brincar del gay riuhet al vert fullam,
aquellas que 'ls secrets nostres sentían,
eixas... no tornarán.

Tornarán á esclatá en lo test de casa
rosas á dòlls com altres passats anys,
y altra volta com ans son placent baume
als dos ubriacarà.

Pero aquelles que hermosas ne guarniren
ab just orgull mil cops lo teu bell cap,
aquellas que 't cullí per' fer garlandas,
eixas... no tornarán.

Carme, 33

Máquinas de cusir,
máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

Aparatos para
péndrer dutxas.

Carme, 33

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Tornarán nobles cors plens de tendresa,
folls á tos peus rendits, á pronunciar
mots encisers qu' amor potse per forsa
per tu pressentirán.

Pero encar que t' estimin com la mare
vol la ditxa de tots los seus infants,
me plau dir qu'eix amor, ab lo que't porto...
en rés se semblará.

ANGEL RIUS VIDAL.

REVISTA D' ESPECTACLES

TEATRO PRINCIPAL.—Dissapte va comensar la temporada en aquest teatro, que conta ab elements pera fer brillant paper. Son directors los aplaudits primers actors D. Joseph Mata y D. Domingo García. La empresa anuncia obras d' aparato. Ja 'ns en ocuparem quant s' estrenin.

Mentrestant podem dir que las primeras funciones han agradat molt, que la concurrencia ha estat bastant numerosa y molt distingida y que 'ns plau véurer que no está morta en Barcelona la afició al verdader teatro castellá, del qual voldriam quedessin eclipsadas las obretas sense mérit y en boga avuy moltes d' ellas, en perjudici del art teatral que convindria fomentar.

La escuela de las coquetas y *Por él y por mí* son dos preciosas comedias ab molt bonas condiciones de tals, que las avaloran y qual representació agrada, majorment estan confiada á artistas com las Sras. Martinez, García y Sr. Mata, García, Martinez y demés que hi ha avuy en lo teatro Principal.

ROMEA.—No ha ofert cap novetat; pero ha donat variadas funciones, alternant obras dels teatros castellá y catalá.

Aixis ha posat en escena la companyia *El haz de leña*, *Los pobres de Madrid*, *Lo monjo negre* y *Lo dir de la gent*, mentres se prepara la inauguració de las funciones del teatro catalá, que tindra lloch dilluns que vé.—U. D. O.

ELDORADO.—Ab regular éxit s' estrená la setmana passada en aquest teatro la sarsuela en un acte y quatre quadros, *La fuente de los milagros*, lletra del senyor Sanchez Seña y música del senyor Valverde, fill.

L' autor de la nova sarsuela s' ha separat del camí seguit en *Caretas y capuchones* y s' ha extraviat algun tant. Totas las bonas condiciones que resplandian en aquesta última obra, 's troban á faltar en la darrerament estrenada. *La fuente de los milagros* té un argument pobre é inverossimil que l' autor procura salvar (y ho oonsegueix la major part de las vegadas), ab algunas escenas cómicas ben combinadas, en las que no hi deixan de abundar xistes que excitaren la hilaritat del públich.

A nosaltres nos dól que 'l senyor Sanchez Seña, á qui reconeixem quaiitats pera sobressurtir en lo teatro, com ja ho ha acreditat en altrás ocasions, hagi donat á la escena una obra com *La fuente de los milagros*, que no ha de augmentarli 'l renom de que gosa com á autor dramátich.

La música de la nova obreta es agradable, destacantse un duo molt ben cantat per la senyoreta Pino y lo senyor Cerbon; lo terceto del segon quadro y l' aria corejada dels fanals, que la senyoreta Pinó cantá ab molta justesa y que 'l públich li féu repetir.

La execució fòu bona en general, distingintse la ja nombrada senyoreta Pino, la senyora Torrecilla y 'ls senyors Mesejo, Cerbón y Palmada.

Al final de la obra foren cridats los autors á la escena; pero 's presentá unicament lo senyor Sanchez Seña, per no trovarse á Barcelona lo senyor Valverde, fill, que ho es de la música, conforme ja deixem dit.—M.

FOMENTO PROTECTOR (Gracia).—No conta un any encara de existencia aquet teatro y ha alcansat desde son principi molt bona acullida, no sols per part dels socis, si que també pe 'l públich que hi acut constantment.

En la present temporada va comensar las representacions la companyia que dirigeix lo senyor Llanç, ab *El sombrero de copa*, á qual obra va seguir *Los dos sargentos franceses*, essent en las dos citadas produccions molt aplaudit lo espressat primer galán D. Alfons Llonç.

Diumenge várem serhi durant la representació de *Mam'zelle Nitouche*, bonica sarsuela ben interpretada en general; pero especialmet per la senyora Puchol y 'ls senyors Llonç y Sellas.

La senyora Puchol, que té molt bellas qualitats pera l' art escénich, va demostrarlas luego en *Los baturros*, en quin fi de festa va agradar també 'l senyor Barceló, no menos que 'l jove actor senyor Llonç (J.)

La concurrencia, qu'era molta, va surtir satisfeta y esperant á diumenge pera assistir á la funció anunciada, que la constituhirán lo drama *En el pilar y en la cruz* y *El gorro frigio*.—P. de R.

BIBLIOGRAFÍA

Colecció de cántichs religiosos pe 'l poble, á una, dos y tres veus, ab acompanyament de piano ú orga, per mossen JASCINTO VERDAGUER, música del mestre CÁNDIDO CANDI.

(Continuació,)

Y anem ara á la música.

¡Que bè s' entenen los mestres Verdaguer y Candi en las obras que tenen publicadas! ¡Que bè los hi escau lo traje ab que vesteixen las figuras de sos quadros!

Si mossen Verdaguer camina ab peu segur, guiat per la llum que del cel baixa, fentnos repercutir en nostre cor las dolsas impressious de sa arpa eólica, lo mestre Candi, empatat també de saó mística, refila verdaders y sants epitalamis al maridatge de la música y poesia terrassanas.

No 's pot donar mérit al un per' regatejarlo al altre al tractar de las composicions musicals que hi ha en lo volum que 'ns ocupa, no; pero hem de dir

LA GRAN EXPOSICIÓN

poema festiu en XXV cants y escrit en varietat de metros per

JOHN MOLAS Y CASAS

Un tomo de 270 planas ilustrat ab 210 dibuixos y grabats de R. MIRÓ FOLGUERA
3.ª edició.—Preu, 5 pessetas.—Se ven én las librerias y en la Admintració de la Galeria Molas y Casas,
Hospital, 12 y 14, 2.º—BARCELONA

qu' aixís com lo poeta ha tingut l' espay necessari ó que ha cregut convenient pe 'l desarrollo de son plan, lo músich ha tingut per forsa que móurers dintre l' estret circol de tornada y estrofa, buscant en la forma melódica la mellor afinitat ab l'esperit filosófic de la lletra. Per aixó 's descubreix mellor lo músich quant, lliure d'obstáculos que la mateixa lletra li ofereix, se l'ensa valént al camp de la inspiració, formant ab sas notas bellíssims idilis que á l'ánima agradan.

¡Ah! En aquest terrenó es ahont més admirem los profundos y conciensuts estudis que 'l mestre Candi t'è fets de nostres cants populars. Ell be 's recorda que tenen nostras cansons lo que no tenen las de las demás provincias d' España; ell be 's recorda, (perque las coneix totas), que la musa popular l'ensa á doxo lo sentiment del cor, donantli tals variants, revestintho tot ab formas tant sóbrias y ensemps ricas, que té expressadas totas y cada una de las maneras en que versejarse pot la paraula *amor*; pero també ell sab que no 'n té cap que la filosofia hi haji fet presa en son idealisme crótic.

No: lo mestre Candi be ho sab que nostres cants populars son l' arca santa de nostras costums; son las taulas ahont están daguerreotipadas una per una las ratllas generals que integran nostra típica y característica fesomia; ahont està ab forta má marcada nostra indómita manera de pensar; ahont se descubreix descarnadament la sequetat de nostras maneras ab la sinceritat de nostre obrar; hont se troba nostra accidentació topográfica, y aixó fa que dongui, recordant lo que es la música purament catalana, cansons de tanta bellesa plenas, quant de interpretar paraula per paraula no 's tracta, com ho son *Lo Noy de la mare, Maria al cel guía y ¿Qué t' he fet, oh poble meu?*

En aquestas y semblantas corra lleujera é inspirada la fantasia del mestre Candi, donantnos cansons rublertas de sába catalana, senzillas, expon-táneas, com ho es per nostre concepte la inspiradí-sima *La Verge de la Gleva*.

Aquesta sola bastaria, si no 'n tingués d' altrás ab igualtat de mérit, pera justificar lo que més amnt deixem dit respecte 'l coneixement que té dels cants populars catalans. No, no es posible demanar més en tant pocas notas; ó sino, cantem los dos primers versos de la posada que acompanya la música, ja que per ells está escrita, y qui no veji, no palpi—permétissens la paraula,—las sublimi-tat de 'ls tercer y quart versos, que diuen:

Ditxós lo roser
que cría eixa Rosa,

ó no te cor, ó inútilment vibra per éll del senti-ment las més, delicadas cordas. Lo mestre Candi, ha fet que fins lo acompanyament correués parellas ab la senzillesa melódica de la posada.

¡Ah! més en cambi, mirem la tornada, de forma grave, de reposat y majestuós moviment, só-bria en la expressió y armonisada ab tant acert y ab tanta ciencia, que cada vegada que l' hem lle-jida, més nos ha parecut un tros arrenecat de alguna obra de Gounod, que no que sas notas siguin part integrant d' una cansó popular.

Vè després la inspiradíssima cansó *Maria al cel guía*. No té aquesta, com *La Verge de la Gleva*, los

tochs cardinals de nostras melodías, sino que t'è una posada que es per nosaltres de lo més inspirat que delmestre Candi havem sentit. Originalitat melódi-ca, frescura y expontaneitat en sa concepció, portan totas sas notas l' suáu aroma de las rosas que 'l poeta ab má de mestre arrenca de son florit jardí per posarlas al front virginal de Maria.

Los dos mestres s' han emportat ab aquesta cansó la encisera flayre de las flors que 'l Maig dò-na. Per aixó sas notas tenen un no sé que de bella poesia. Y si 'l poeta fa que en la segona estrofa, com ofrena á Maria

Corona
li dòna
de perlas lo cel,

lo mestre Candi, pulsant ab má nerviosa la lira de sa inspiració, li dòna á Maria rics y valiosos canastells de perlas sortidas del cor, mentres que fá vinguin á oferirlashi á Maria, ab notas de candor plenas

Las noyas
sas toyas,
l' abella sa mel.

Aquesta es, en nostre concepte, la més inspirada de totas las que componen lo volum, com també es aquesta la que més forta impressió ha deixat en nostra inteligencia.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

(Continuará)

APLAUSOS

Dissapte al vespre, en lo teatro del Cassino «La Ilustración», de San Andreu, se doná una representació de *La Sonámbula*, qual execució fou confiada á la simpática y aplaudida soprano senyoreta Josefina Huguet, y als no menos distingjits artistas senyors Sotorra y Gil-Rey y Goula (fill), aques últim com á concertador y director del espectáculo, encárrech que portá á cap ab la inteligencia y pericia que li ha donat fama.

Com es de suposar, ab tant valiosos elements, la obra en conjunt obtingué un brillant éxit.

La Huguet feu una *Amina* com pocas vegadas se veu en importants teatros, fins cantant semblant part algunas artistas anomenadas *estrellas* del art.

Sa preciosa veu s' ajunta del tot ab lo carácter de la obra; la seva irreprotxable escola de cant brilla en aquest *spartito* ab tot esplendor, y aixó feu que 'l públich fanatisat prorrumpís mol sovint en aclamacions d' entussiasme.

Molt bé lo tenor senyor Sotorra y 'l baix senyor Gil-Rey.

En obsequi al Cassino, la senyoreta Huguet cantá lo *Myssoli* y las *Variacions de Proch*.

L' éxit d' aquestas dugas pessas encara superará al de *La Sonámbula*.

Lo teatro atestat y lluhidíssim y 'l públich molt content y desitjant aplaudir un' altra vegada á tan apreciables artistas.—B.

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADH

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetje de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO ó HIPOFOSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Pareada y l' ús constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquest remey eficás y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituit ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsuas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII); á la menuda, en totas las farmacias

Al só de la gralla

Ressona la gralla,
refila 'l fluviol:
à plassa bè saltan
y fan giravols
donzells y minyonas,
donantse d' amor
miradas ardentas
que matan de goig.

Vellets qu' à las nêtas
veuhèn ballà entorn,
alegres, lleujeras
y ab sonris d' amor,
suspiran ab pena
al só del fluviol,
que grat los recorda
aquell temps ditxós
qu' ells giravoltaban
lleujers y alegroys.

La plassa ja es plena,
més plena qu' un ou:
tot es alegria,
tot respira amor,
pues gralla ressona,
refila 'l fluviol.

De prompte, una nina
de rich cabell d' or,
la més tendre y bella
de tot aquell vol,
un crit d' agonía
que parteix lo cor,
de son pit exhala,
y plorantne à dolls,
las mans abandona
de sos companyons,
trencant la sardana,
fent parà en sech tot;
tot, fins las tenoras,
la gralla y fluviol.

—¿Que tè aquesta nina?
¿que té?—diu tothom,
veyent que la pobre
perdent sos colors
cáu ja desmayada
llensant un singlot.

Tothom s' apilota,
l' enroltla tothom,
cuidantla ab carinyo,
mirantla anhelós.

Per fi, torna à vida
la nina ab dolors,
y al dir las amigas:

—¿Qué tens? ¿Qu' es aixó?
respon congoujosa:

—¡No re, un pagesot
que prop meu ballaba,
saltant com un boig,
m' ha trepitxat ¡bestia!
molt fort l' ull de poll!

Tothom à la dansa
se 'n torna goijós:
ressona la gralla,
refila 'l fluviol.

LLUIS MILLÀ.

REUNIONS PARTICULARS

LOPE DE VEGA.—La funció del diumenge à la tarde 's compongué de la pessa catalana *Un prununciament*, de la castellana *De vuella del otro mundo*, y terminá ab lo ocostumat ball de Societat.

En lo desempenyo de las obras estigueren bé los Srs. Sanchez (F. y E.), Roig y Oliver, distingintshi especialment la Srta. Victoriana Vila en qui ab satisfacció notem cada dia nous progressos.

GUERRERETS.—Aquest es lo títol de una nova Societat catalana, instalada en lo carrer de Bella fila, 3, primer.

Comensá sas funcions diumenge à la tarde. En la d' aquest dia se posá en escena lo popular drama en tres actes, de Frederich Soler *Las joyas de la Roser*, y la comedia en un, de Aulés, *Cel rogent*.

Per las escenas que vegérem del drama, poguérem apreciar que tots quants hi prengueren part s' esforsaren en surtir ayrosos; mes no siguié aixó sufficient, porque s' hi notaba inseguritat y falta de conjunt.

ALMOGAVAR.—Aquesta Societat, instalada en la plassa de Arrieros, 6, pral. verificá la funció inaugural de temporada, diumenge al vespre.

Se posaren en escena las sarsuelas en un acte *El lucero del alba* y *Niña Pancha*, desempenyadas per Sra. Martí y los Srs. Karqué, Rosés y Camí. Además hi prengueren part, per deferencia à la Societat, lo coro «La Barretina Catalana» y la coneguda parella de ball espanyol Suarez-Llevi.

Arrivárem al local moments avants de comensar la funció y no 'ns siguié possible trobar lloch desd' ahont poguer presenciar la representació; tanta era la concurrencia en totas las dependencias de la Societat, que fins vegérem que en una sala apartada de la d' espectacles s' hi organisá ball desde 'l comensament de la vetllada.

Per lo tant, no podem dar altra noticia sino que la inauguració 's vejé numerosa y brillantment concorreguda, fent esforsos los Srs. President y socios pera aténdrer y cumplimentar à tothom.

NIU GUERRER.—Aquesta Societat, que sempre va al cap quant se tracta de assumptos de alegria y bon humor, no s' olvida may, entre sas espansions, de dedicar una llagrima als desgraciats.

Aixís ho féu diumenge al vespre, organisant una funció à benefici de Consuegra y Almeria, que doná molt bon resultat.

Lo programa siguié escullidíssim. Se compongué de las pessas catalanas *Per carta de més* y *Qui més mira..* acertadament desempenyadas per las senyoras Corretjer y Castillo, y los Srs. Carreras, Mercader, Poch y Mora, La Sra. Sanllehí y altra de qui sentim no recordar son nom, cantaren ab aplauso algunas composicions, per quin motiu sigueren obsequiadas ab bonichs rams de flors. Además se llegiren poesias alusivas al acte, originals dels senyors Conrat Roure y Enrich Molina, de las que procurarem insertarne alguna en lo próxim número, à fi de que nostres lectors puguin apreciar quant merescudament sigueren aplaudidas.—J. XIMENO.

ESPAY PER' ANUNCIS

LA JOVENTUT. (Caspe, 64.)—Aquesta Societat donà lo dissapte passat una vetllada literaria musical á benefici de la victimas de Consuegra y Almeria, veyentse per aquet motiu molt concurrèda.

Tots los que prengueren part en dita festa, ho feren ab bastant bon acert, 'sent dignes de mencionar las senyoretas Mercé y Filomena Canals, Elvira Tort y altrás quals noms y los senyors J. Pon, Ramon, Pallés, Borrás y altres.

Se llegiren poesias catalanas dels Srs. Frederich Soler (Pitarra), Ubach y Vinyeta, C. Gumá y altres distinjits escriptors.

Nostra enhorabona als organísadors de dita vetllada. Cantitat recullida, 175 pasetas.—B. VINTRO.

SALÓ DE DESCANS

Quedem molt agrahits á quants nos han felicítat per la idea del Certamen teatral catalanista y als diaris y demes periódichs que han extractat las Bases ó han parlat d' ellas, y esperem qu' aquells que no ho hajin fet encara, se pendrán la molestia de dirne alguna cosa, pensant que 's tracta de realisar un plan que pot portar ventatjas á la causa de la moderna escena catalana, y que pera que 'l Certamen dongui mellors fruyts, es convenient la inserció ó l' extracte de ditas Bases en lo major número possible de publicacions.

** La nova societat «Tertulia catalanista» que va comensar sas funcions en lo teatro Romea ab *Lo dir de la gent y Lo ret de la Sila*, ha lograt, segons tenim entés, reunir un numerós abono, degut á las relacions que tenen los senyors que forman la Junta directiva.

Aixó fa esperar que veurá sempre concorregudas las representacions que pensa celebrar tots los dijous. La entrada l' ha fet ab bon peu, lo qual demostra que sos fundadors son práctichs en materia de teatros y que coneixen bé las obras selectas del repertori catalá. A no ser aixis no hagueren tingut l' acert de debutar lo prop passat dijous ab la hermosa comedia de D. Frederich Soler *Lo dir de la gent*, obra que los abonats saborejaren ab fruició, y es de esperar que la segona funció d' abono que deu tenir lloch avuy, se vegi igual que la primera sumament concorreguda puig; que anuncian la producció dramática *Senyora y majora*. La bonica pessa *Mala jugada*, estrenada fa pochs días ab éxit extraordinari, forma lo final de la funció que la Tertulia dona aquesta nit, lo qual acabarà de contribuir á que lo saló d' espectacles s' ompli. A judicar, donchs, per sos primers passos, es de créuer que la naixent societat cobrarà robusta vida reportant gloria al teatro catalá per lo molt que pot contribuir á que entre las familias se conservi y augmenti l' ofició d' assistir á la representació d' obras en que predomina lo bon gust.

** Han surtit ja dos números del setmanari «L' Esparver». Desitjem que esparveri á tothom ab gracia y que ningú esparveri á n' ell.

** Ab la opereta *Cin-Ko-Ka* va debutar en nostre teatro Gayarre la companyia Franceschini, ab bona entrada. Aquesta companyia porta regular concurrència á aquest popular colisseu.

** Lo senyor Serra, primer baix de la companyia d' ópera que treballa en lo teatro de Girona, ha estat á San Feliu de Guixols. Sembla que 's tracta de donar ab dita companyia algunas funcions extraordinarias en lo teatro Goula d' aquella important població.

CAVILACIONS

ANAGRAMATICH

.
.
.
.
.
.

Posar en cada punt una lletra, de modo que las dels extréms siguin una mateixa, 'sent la segona igual á la décima, la tercera igual á la novena, la quarta igual á la octava, y la quinta igual á la séptima.

CONVERSA DOBLE

—¿Que tal, Pepet?
—Ramon, no gayre bè.
—¿Y aixó?
—No sé: tinc una tristesa...
—¿Carat! ¿y quina es la causa?
—Que no fa molt se 'm va morí una germana.
—¿Quina, la Dolors?
—¿No: la qu' entre 'ls dos hem nomenat.
—No t' entench.
—Cavila.
—Ja veurás noy, tu estás molt per romansos...
—¿Qué vols dir?
—Que no sé si ho crega.
—Ni may, home; pregúntahe á la Antonieta.
—No la conech.
—La que está al devant de ca'l... ¿cóm se diu? May me 'n recorda.
—¿De ca'l Roig?
—Endevinaho, qu'entre tu y jo ja ho havem dit.

ESPANTA BÓLITS.

Lo premi ofert, als que envihin solució, consistient en un exemplar de *D. Quixot de la Manxa*, ó de *Ensayo de gramática catalana*, ó sis pessetas, s' adjudicarà ab arreglo á las condicions publicadas en lo número anterior.

Los números atrassats se venen en *El Ingenio*, (Raurich, 6.)

Han enviat solucions á las cavilacions del número 48, los Srs. Enrich Mestres (N.º 11), Artur Casademunt (459), Joseph Hepsesog (9), Q. A. de Palla (1411), Quintanet (241), R. O. M. (1354), Cantimplora (14041), Joan de la Pipa (297), Cincharrías (2), Simon del Sol (888), Tres Tresos (333) y Stragolf (143).

Correspondencia particular

J. T. y R.: avuy no.—J. Moner (Prat): molt be y gracias.—J. Gorina (Tarrassa): ja ho farem.—J. Burgas: aviat n'anira una.—J. Tarras: no está mal.—J. M. Feliu: ja 'l posarem.—Modest Montesinos: no va bè.—Anton Rich: som massa pobres.—V. B.: li contestem ab las sevas initials, V.º B.º.—E. Mestres: ¡eh, mestres! si tornan á remètrer solucions y son dos, han d' acompanyar los retalls de dos números; si no, no més n' admetrem que una.

Tipografía Susany y Compañía Muntaner 36.—Teléfono 873

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periódich

Tot lo peu de plana. . . dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana. . . una » » »
Tres anuncis en plana. . . 75 céntims » »

Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa

PAPER DE FUMAR PLANAS

Marca registrada

Depósit: Unió, 2.—BARCELONA

REGALO.—Per cada número de Lo TEATRO CATALÁ que 's presenti en lo deposit (Unió 2), lo fabricant d' aquet paper regalará á qui 'l porti un llibret pera fumar, marca Planas.

